

Lausunto

Kolsintie 210

Asiointikunta Kokemäki	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 271-407-1-8	Hakemus jätetty 31.10.2023
Asiointitunnus LP-271-2023-00141	Käsittelijä Heiskanen Lauri
Hankkeen osoite Kolsintie 210	Hakija Fingrid Oy
Toimenpiteet Poikkeamisen hakeminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 01.12.2023	Kuvaus Satakunnan Museo
Lausunnon antopäivä 19.12.2023	Lausunnon antaja Olli Joukio
Lausuntoteksti <p>Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa koskien Fingrid Oy:n jättämää poikkeuslupahakemusta Kokemäen Kolsin voimalaitoksen yhteyteen rakennettavaa sähköasemaa varten. Poikkeamista haetaan siitä syystä, että sähköasema ja siihen liittyvät voimajohtolinjaukset sijoittuvat kaavassa osoitetun EN-alueen ulkopuolelle kaavoittamattomalle alueelle. Hakemuksen perusteluissa todetaan, että sähköasema sijoittuu suunnitteluratkaisussa lähelle Kolsin vesivoimalaitosta, koska tällöin maisemahaitta ja ympäristövaikutukset jäävät pienemmiksi vähäisempien</p>	

voimajohtomuutosten takia. Kaavaan osoitettu energiahuollon alue puoltaa sähköaseman rakentamista aivan kaava-alueen välittömään läheisyyteen, koska alueella on jo vastaavaa toimintaa. Sähköasema sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle, koska energiahuollon kaava-alueella EN ei ole tarvittavaa tilavarausta sähköasemalle ja voimajohtolinjauksille. Perustelujen mukaan hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisillä laitteilla vaarantamatta käyttövarmuutta.

Suunnittelualue sijoittuu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) merkinnällä vma-e osoitettuun valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen (VAMA 2021) ”Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat” sekä Kolsin voimalaitoksen maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Näihin alueisiin liittyy Satakunnan vaihemaakuntakaavassa yhteinen suunnittelumääräys: ”Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.”

Parhaillaan on käynnissä Satakunnan maakuntakaava 2050 laatiminen. Kolsin voimalaitos ympäristöineen on huomioitu uutta maakuntakaavaa varten toteutetussa Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnissa (Niina Uusi-Seppä/Ramboll) aikaisempaa vastaavalla arvoaluerajauksella.

Arkkitehti Jarl Eklundin suunnittelema vuonna 1945 valmistunut Kolsin voimalaitos on osoitettu Kokemäen rantaosayleiskaavassa (2009) merkinnällä sr: suojeltava rakennus, jota koskee kaavamääräys: ”Rakennuksissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden, käyttötarkoituksen muutosten sekä täydennysrakentamisen sekä alueella tehtävien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että alueen rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti tai maisemakuvallisesti arvokas luonne säilyy. Ennen rakennusta merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä on Satakunnan Museolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.”

Kokemäen keskustaajaman osayleiskaava on ollut pitkään suunnitteilla ja hanke käynnistettiin hiljattain uudelleen. Tätä silmällä pitäen Kolsin voimalaitoksen alue on inventoitu jo vuonna 2010 (Niina Uusi-Seppä). Inventoinnin yhteydessä kokonaisuus arvotettiin luokkaan A: suojeltava kohde. Kaavatyön käynnistyttyä uudelle osayleiskaava-alueella toteutettiin päivitysinventointi (Heilu Oy), jossa myös Kolsin voimalaitoksen alue tarkistettiin. Päivitysinventoinnin arvioinnissa kohteen mainitaan rakennushistoriallisesti,

historiallisesti ja maisemallisesti merkittäväksi. "Hyvin säilynyt, edustava ja historiallisesti todistusvoimainen voimalaitosrakennus 1940-luvulta. Maakunnallisesti merkittävä. Alueella sijainneista neljästä, 1940-luvulla rakennetusta työväen asuinrakennuksesta kaksi oli purettu vuoden 2010 inventoinnin aikaan. Jäljellä olleet kaksi asuinrakennusta on purettu vuoden 2010 inventoinnin jälkeen. Alueella sijaitseva, 1960-luvulla rakennettu työnjohtajan asunto on saneerattu toimistotiloiksi 2010-luvun alussa. Kokonaisuus on muutoksista huolimatta säilyttänyt arvonsa A-kohteena."

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Satakunnan Museo on osallistunut hanketta koskeviin viranomaisneuvotteluun toukokuussa 2023. Museo nosti neuvottelussa esiin huolen hankkeen mahdollisista vaikutuksista valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen ja maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön Kolsin voimalaitokseen nähden. Museo esitti, että alueella toteutetaan maisema-analyysi, jossa on esitetty myös havainnekuvin hankkeen vaikutus edellä mainittuihin ympäristöihin nähden. Selvityksen toteutti Sweco Oy. Satakunnan Museo totesi hankkeen maisema-analyysin perusteella, että huomioimalla viranomaisneuvotteluissa esitetyt reunaehdot sähköaseman arkkitehtuurin ominaispiirteistä sekä alueen aitaamistavasta sähköasema saadaan sovitettua kokonaisuuteen massoittelun ja materiaaliensa osalta. Hankkeella tulee olemaan jonkin verran maisemallisia vaikutuksia, mutta esitetyllä tavalla uusi punatiilinen asema sopii tyyllillisesti sekä massoittelultaan hyvin voimalaitoskokonaisuuteen. Sähköasema tulee kuitenkin sijoittumaan alueelle, jossa on tällä hetkellä kaunis, hoidettu puistoalue. Kyseinen puisto liittyy historiallisesti osittain paikalla olleiden asuntojen piha-alueisiin. Satakunnan Museo katsoo, että rakennustöiden jälkeen alueen muun ympäristön ja jäljelle jäävän puistoalueen palautumiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Museo toivoo saada nähtäväksi hankkeen lopulliset suunnitelmat.

Satakunnan Museo näkee oman toimialansa puitteissa, että poikkeaminen voidaan myöntää esitetyllä tavalla.

Lausuntotieto

puollettu

Liitteet

0 kpl